

**Endringer i definisjonen av små
foretak i regnskapsloven –
gjennomføring av
kommisjonsdirektiv som endrer
størrelsesgrenser i
regnskapsdirektivet**

Innhold

1	Bakgrunn.....	3
2	Gjeldende rett	3
3	Gjeldende EØS-rett	6
4	NOU 2023: 15 Bærekraftsrapportering	8
4.1	Verdipapirlovutvalgets vurderinger og forslag.....	8
4.2	Høringsinstansenes syn	12
5	Forventet EØS-rett	12
5.1	Endringer som følger av CSRD	12
5.2	Kommisjonsdirektiv som endrer størrelsesgrensene i regnskapsdirektivet.....	13
6	Departementets foreløpige vurdering	13
7	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	15
8	Utkast til lovbestemmelser.....	17
8.1	Forholdet til Verdipapirlovutvalgets forslag til endringer.....	17
8.2	Utkast til lovendringer.....	17
9	Vedlegg. Kommisjonsdirektiv som endrer regnskapsdirektivet	19

1 Bakgrunn

Pliktene etter regnskapsloven avhenger av den regnskapspliktiges størrelse og foretaksform og om den regnskapspliktige har utstedt verdipapirer som er notert på et regulert marked. Små foretak etter regnskapsloven er bl.a. unntatt fra plikten om å utarbeide årsberetning, jf. § 3-1 annet ledd, og underlagt enklere noteopplysningskrav, jf. § 7-1 første ledd. Store foretak etter regnskapsloven skal bl.a. utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar, jf. § 3-3 c.

Definisjonene av små foretak og små konsern i regnskapsloven gjennomfører EØS-regler i regnskapsdirektivet. Øvrige definisjoner av foretak og konsern etter størrelse i regnskapsdirektivet er ikke gjennomført i regnskapsloven. Direktivets definisjon av foretak av allmenn interesse er heller ikke gjennomført i regnskapsloven.

Verdipapirlovutvalget har i NOU 2023: 15 *Bærekraftsrapportering* foreslått å gjennomføre regnskapsdirektivets kategorisering av konsern og foretak etter størrelse og direktivets definisjon av foretak av allmenn interesse, i regnskapsloven. Definisjonene er nødvendige for å gjennom nye EØS-regler om bærekraftsrapportering («Corporate Sustainability Reporting Directive», CSRD) i norsk rett. Finansdepartementet sendte utvalgets utredning på høring 22. mai 2023, med høringsfrist 4. september 2023. Finansdepartementet vurderer nå utvalgets forslag og høringsinnspillene som har kommet inn. Departementet tar sikte på å fremme en proposisjon for Stortinget slik at de nye reglene om bærekraftsrapportering kan innføres i samme takt som i EU.

Etter at utvalget la frem sin utredning har EU-kommisjonen vedtatt et kommisjonsdirektiv som endrer terskelverdiene for foretak og konsern etter størrelse for å ta hensyn til inflasjon. Endringene vurderes som EØS-relevante. Endringene i terskelverdiene for små foretak innebærer at flere foretak vil kunne benytte forenklingene som følger av gjeldende regler i regnskapsloven. Videre innebærer endringene i terskelverdien for store foretak at færre norske foretak vil bli omfattet av de nye kravene til bærekraftsrapportering enn det er lagt til grunn i Verdipapirlovutvalgets utredning.

2 Gjeldende rett

Regnskapsloven § 1-6 og § 1-5 definerer henholdsvis små og store foretak, men det er bare definisjonen av små foretak som er direkte knyttet til foretakets størrelse. Som små foretak regnes etter regnskapsloven § 1-6 første ledd, regnskapspliktige som ikke er store foretak etter § 1-5 og som på balansedagen ikke overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

1. salgsinntekt: 70 millioner kroner
2. balansesum: 35 millioner kroner
3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk.

Definisjonen av små foretak gjennomfører definisjonen av små foretak i regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 2, se omtale i kapittel 3. Regnskapsloven gir enkelte forenklede regler for små foretak, se tabell 1.

Tabell 1. Forenklinger for små foretak i regnskapsloven

§ 3-1 annet ledd	Små foretak har ikke plikt om å utarbeide årsberetning.
§ 3-2 annet ledd	Små foretak kan unnlate å utarbeide kontantstrømoppstilling
§ 3-2 fjerde ledd	Små foretak kan unnlate å utarbeide konsernregnskap. Dette gjelder likevel ikke dersom et av selskapene i konsernet har aksjer, andeler, grunnfondsbevis eller obligasjoner notert på børs, autorisert markeds plass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, med mindre femte ledd kommer til anvendelse.
§ 3-2b første ledd	Regnskapspliktige enkeltpersonforetak og ansvarlige selskaper som er små foretak, kan utarbeide årsregnskap basert på skatterapporteringen av årsresultat og balanse samt tilpassede tilleggsopplysninger når dette kan anses som god regnskapsskikk for slike regnskapspliktige. Første punktum gjelder ikke for ansvarlige selskaper der en eller flere av deltagerne er en juridisk person med begrenset ansvar.
§ 4-1 annet ledd	Små foretak kan fravike de grunnleggende prinsippene om opptjening og sammenstilling, jf. bestemmelsen første ledd nr. 2 og 3, når dette kan anses som god regnskapsskikk for små foretak. Små foretak kan fravike det grunnleggende prinsippet om sikring, jf. bestemmelsen første ledd nr. 5.
§ 4-3 tredje ledd	Små foretak kan resultatføre virkning av endring av regnskapsprinsipp og korrigerende av feil i tidligere årsregnskap.
§ 5-4 annet ledd	Små foretak kan unnlate å medta faste tilvirkningskostnader ved beregning av anskaffelseskost.
§ 5-5	Små foretak kan tilordne ombyttbare finansielle eiendeler anskaffelseskost etter FIFO-metoden.
§ 5-8 annet ledd	Små foretak kan vurdere markedsbaserte finansielle omløpsmidler etter vurderingsregelen for omløpsmidler i § 5-2.
§ 5-9a annet ledd	Små foretak kan unnlate å kostnadsføre aksjeverdibasert avlønning.
§ 5-10	Små foretak kan unnlate å balanseføre pensjonsforpliktelser som er forsikret. Premien skal i tilfelle anses som pensjonskostnad.
§ 5-12	Små foretak kan inntektsføre langsiktige tilvirkningskontrakter når kontrakten er fullført.
§ 5-16	Ved fusjon mellom eller fisjon av små foretak kan eiendeler og gjeld i de fusjonerende eller fisjonerte foretakene videreføres til balanseførte verdier.
Kapittel 5 avsnitt V	Vurderingsregler som ikke er obligatoriske for små foretak som ikke utarbeider konsernregnskap.
§ 6-6 annet ledd	Små foretak kan unnlate å omarbeide sammenligningstall fra foregående årsregnskap.
§ 7-1 første ledd	I noter til årsregnskapet skal det gis opplysninger som nevnt i §§ 7-2 til 7-34. Små foretak kan i stedet gi opplysninger som nevnt i §§ 7-35 til 7-46.

§ 7-1 annet ledd	I tillegg til opplysninger som nevnt i første ledd skal det gis opplysninger som er nødvendige for å bedømme den regnskapspliktiges eller konsernets stilling og resultat og som ikke fremgår av årsregnskapet for øvrig. Små foretak som ikke utarbeider konsernregnskap kan unnlate å gi slike tilleggsopplysninger om forhold knyttet til konsernets stilling og resultat.
§ 7-1 tredje ledd	Opplysninger kan utelates når de ikke er av betydning for å bedømme den regnskapspliktiges eller i tilfelle, konsernets stilling og resultat. Det skal likevel alltid gis opplysninger som nevnt i §§ 7-26, 7-27 og 7-30 til 7-32. Små foretak skal alltid gi opplysninger som nevnt i §§ 7-42 til 7-45.

Det følger av § 1-6 annet ledd at regnskapspliktige som ikke er omfattet av første ledd, men som var omfattet av første ledd på foregående balansedag, likevel regnes som små foretak. Regnskapspliktige som er over størrelsesgrensen etter tallene i årsregnskapet, men som var under størrelsesgrensen i det foregående årsregnskapet, skal derfor fortsatt regnes som små foretak. Tilsvarende følger det av § 1-6 tredje ledd at regnskapspliktige som er omfattet av første ledd, men som ikke var omfattet av første eller annet ledd på foregående balansedag, likevel ikke regnes som små foretak. Det betyr at regnskapspliktige som er under størrelsesgrensen etter tallene i årsregnskapet, ikke regnes som små foretak hvis de var over størrelsesgrensen i det foregående årsregnskapet og heller ikke var regnet som små foretak etter annet ledd i det foregående årsregnskapet. Annet og tredje ledd gjennomfører regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 10 om forsinket overgang mellom foretakskategoriene.

Det følger av § 1-6 fjerde ledd at morselskaper bare regnes som små foretak dersom vilkårene i § 1-6 første til tredje ledd er oppfylt for konsernet sett som en enhet. Bestemmelsen gjennomfører definisjonen av små konsern i regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 5 og benytter opsjonen i regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 12 om at medlemsstatene kan kreve at morforetak beregner sine terskler på konsolidert grunnlag og ikke på individuelt grunnlag. Finansdepartementet har med hjemmel i § 1-6 femte ledd gitt forskrifter om føring av virkning av prinsippendringer og sammenligningstall ved overgang fra kategorien små foretak til øvrige foretak.

Regnskapsdirektivet artikkel 2 nr. 5 definerer salgsinntekt («nettoomsetning») som det beløpet som framkommer ved salg av varer og tjenester med fradrag av salgsrabatter, merverdiavgift og andre avgifter som er direkte knyttet til omsetningen. Det følger av regnskapsloven §§ 6-1 annet ledd og 6-1a annet ledd at salgsinntekt ikke skal omfatte skatter og avgifter direkte knyttet til salget.

Store foretak er definert i regnskapsloven § 1-5. Som store foretak regnes:

1. allmennaksjeselskaper
2. regnskapspliktige hvis aksjer, andeler, grunnfondsbevis eller obligasjoner noteres på børs, autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, eller
3. andre regnskapspliktige dersom det er fastsatt i forskrift gitt av departementet.

Det er ikke gitt forskrifter i medhold av § 1-5 nr. 3 som definerer andre foretak som store foretak. Det følger imidlertid av årsregnskapsforskriften for banker mv. § 1-1 annet ledd at foretakene som omfattes av forskriften skal følge regnskapslovens regler for store foretak.¹

Regnskapslovens definisjon av store foretak samsvarer ikke med definisjonen av store foretak i regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 4. Definisjonen av store foretak i regnskapsloven ligger nærmere definisjonen av foretak av allmenn interesse i regnskapsdirektivet artikkel 2 nr. 1. Regnskapsloven definerer ikke mikroforetak, mellomstore foretak, mellomstore konsern og store konsern.

3 Gjeldende EØS-rett

Størrelseskategorier av foretak følger av regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 1 til 4, se tabell 3 i kapittel 4. Foretak kategoriseres i direktivbestemmelsene etter størrelsesgrenser for salgsinntekt, balansesum og antall ansatte. Det er i utgangspunktet ikke adgang til å sette terskelverdiene lavere eller høyere enn i direktivet, men for definisjonen av små foretak er det etter artikkel 3 nr. 2 åpnet for å sette terskelverdiene for balansesum og omsetning 50 pst. høyere enn utgangspunktet i direktivet.

Definisjoner av små, mellomstore og store konsern følger av regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 5 til 7. Konsern kategoriseres på samme måte som foretak, etter størrelsesgrenser for salgsinntekt, balansesum og antall ansatte. Størrelsesgrensene for de ulike kategoriene konsern tilsvarer grensene for de tilsvarende kategoriene av foretak. Medlemsstatene skal etter artikkel 3 nr. 8 tillate at det ved beregning av konserngrensene i nr. 5–7 ikke foretas motregning etter artikkel 24 nr. 3 om fradrag for minoritetens andel av egenkapitalen, eller eliminering i henhold til artikkel 24 nr. 7 om virkningen av konserninterne transaksjoner. I slike tilfeller skal kriteriene for den samlede balansen og nettoomsetningen økes med 20 pst. Medlemsstatene kan etter artikkel 3 nr. 12 kreve at morforetak beregner sine terskler på konsolidert grunnlag snarere enn på individuelt grunnlag. Medlemsstatene kan etter samme bestemmelse kreve at tilknyttede foretak beregner sine terskler på konsolidert eller samlet grunnlag når slike foretak er stiftet utelukkende for å unngå rapportering av visse opplysninger.

Det følger av artikkel 3 nr. 9 første ledd at medlemsstater som ikke har innført euro som valuta, skal benytte den offisielle valutakursen på tidspunktet direktivet som fastsetter terskelverdiene trådte i kraft til å fastsette terskelverdiene i nasjonal valuta. Beløpene i euro skal for Norges vedkommende konverteres til vekslingskursen som ble publisert av Norges Bank på datoen for ikrafttredelse av direktivet hvor terskelverdien ble fastsatt. Vekslingskursen som ble publisert av Norges Bank 19. juli 2013 var 7,856. Ved konvertering av terskelverdiene for mikroforetak, mellomstore foretak og store foretak i euro til nasjonal valuta, er det etter artikkel 3 nr. 9 annet ledd adgang til å justere beløpene opp eller ned med inntil 5 pst. for å få runde beløp.

Ved beregning av tersklene i artikkel 3 kan medlemsstatene etter artikkel 3 nr. 12 kreve at inntekter fra andre kilder regnes med for foretak som salgsinntekt («netto-

¹ Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Forskriften gjelder bl.a. banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

omsetning») ikke er relevant for. Balansesummen angitt i artikkel 3 skal etter artikkel 3 nr. 11 være den samlede verdien av eiendeler i A til E under «eiendeler» i oppstillingsplanen fastsatt i vedlegg III eller av eiendeler i A til E i oppstillingsplanen fastsatt i vedlegg IV til direktivet.

For å ta hensyn til inflasjon skal EU-kommisjonen etter direktivet artikkel 3 nr. 13 minst hvert femte år vurdere, og når det er hensiktsmessig, endre terskelverdiene i artikkel 3 nr. 1 til 7 gjennom delegerede rettsakter.

Regnskapsdirektivet setter enkelte rammer for hvilke plikter medlemsstatene kan pålegge små foretak, se tabell 2.

Tabell 2. Bestemmelser i regnskapsdirektivet som gir særregler for små foretak²

Art. 4 nr. 1	<p>Årsregnskapet skal utgjøre et hele og skal for alle foretak minst omfatte balansen, resultatregnskapet og notene til finansregnskapet.</p> <p>Medlemsstatene kan kreve at foretak som ikke er små foretak, tar med andre erklæringer i årsregnskapet i tillegg til dokumentene nevnt i første ledd.</p>
Art. 4 nr. 5 og 6	<p>5. Medlemsstatene kan kreve at foretak som ikke er små foretak, gir opplysninger i sitt årsregnskap i tillegg til dem som kreves i henhold til dette direktivet.</p> <p>6. Som unntak fra nr. 5 kan medlemsstatene kreve at små foretak utarbeider, gir og offentliggjør opplysninger i finansregnskapet som går ut over kravene i dette direktivet, under forutsetning av at slike opplysninger samles inn ved bruk av et felles rapporteringssystem, og at opplysningsplikten er nedfelt i den nasjonale skattelovgivningen utelukkende forskatteinnkrevingsformål. Opplysningene som kreves i henhold til dette nummeret, skal inntas i den relevante delen av finansregnskapet.</p>
Art. 4 nr. 8	<p>Medlemsstater som benytter elektroniske løsninger for innsending og offentliggjøring av årsregnskaper, skal påse at små foretak ikke pålegges å offentliggjøre, i samsvar med kapittel 7, de tilleggsopplysningene som kreves i henhold til nasjonal skattelovgivning, som nevnt i nr. 6.</p>
Art 14	<p>Forenklinger for små og mellomstore foretak</p> <p>1. Medlemsstatene kan tillate at små foretak setter opp sammendrag av balansen som bare viser de postene som innledes med bokstaver og romertall i vedlegg III og IV, med særskilt angivelse av</p> <p>a) opplysningene som kreves i henhold til parentesene under D II under «Eiendeler» og under C under «Egenkapital og forpliktelser» i vedlegg III, men samlet for hver av de berørte postene, eller</p> <p>b) opplysningene som kreves i henhold til parentesene under D II i vedlegg IV.</p> <p>2. Medlemsstatene kan tillate at små og mellomstore foretak utarbeider et sammendrag av resultatregnskapet innenfor følgende grenser:</p> <p>a) I vedlegg V kan post 1–5 slås sammen til en post betegnet «Bruttoresultat».</p>

² Før endringene som følger av CSRD.

	b) I vedlegg VI kan post 1, 2, 3 og 6 slås sammen til en post betegnet «Bruttoresultat».
Art. 16 nr. 2 og 3.	<p>Innhold i notene til finansregnskapet for alle foretak</p> <p>1. I tillegg til de opplysninger som kreves i henhold til andre bestemmelser i dette direktivet, skal notene til finansregnskapet for alle foretak inneholde opplysninger om [...]</p> <p>2. Medlemsstatene kan tilsvarende kreve at små foretak framlegger opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav a), m), p), q) og r).</p> <p>Ved anvendelse av første ledd skal opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav p), være begrenset til arten av og det forretningsmessige formålet ved ordningene som er nevnt i bokstaven.</p> <p>Ved anvendelse av første ledd skal framleggelsen av opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav r) være begrenset til transaksjoner som foretaket har inngått med partene oppført i fjerde ledd i nevnte bokstav.</p> <p>3. Medlemsstatene skal ikke kreve at små foretak framlegger opplysninger utover det som kreves eller tillates i denne artikkelen.</p>
Artikkel 19 nr. 3 og 4	<p>3. Medlemsstatene kan unnta små foretak fra plikten til å utarbeide årsberetning, forutsatt at de krever at opplysningene nevnt i artikkel 24 nr. 2 i direktiv 2012/30/EU om et selskaps erverv av egne aksjer gis i notene til finansregnskapet.</p> <p>4. Medlemsstatene kan unnta små og mellomstore foretak fra kravet i nr. 1 tredje ledd i den grad det gjelder ikke-finansiell informasjon.</p>
Artikkel 31	Medlemsstatene kan unnta små foretak fra plikten til å offentliggjøre resultatregnskaper og årsberetninger.

4 NOU 2023: 15 Bærekraftsrapportering

4.1 Verdipapirlovutvalgets vurderinger og forslag

Verdipapirlovutvalget viser i [NOU 2023: 15 Bærekraftsrapportering kapittel 3.1.4](#) til at utvalget har vurdert om størrelsesgrensene i direktivet kun bør reguleres gjennom egne bestemmelser om virkeområdet for de nye kravene til bærekraftsrapportering, men at det etter utvalgets vurdering er klart mer hensiktsmessig å følge systemet med størrelseskategorier i regnskapsdirektivet. Utvalget foreslår derfor en ny bestemmelse i regnskapsloven om kategorier av foretak og konsern etter størrelse i samsvar med regnskapsdirektivet artikkel 3, hvor kronebeløpene er konvertert fra euro og rundet av i samsvar med regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 9 og EØS-komiteens beslutning nr. 293/2015. Utvalgets forslag er illustrert i tabell 3.

Tabell 3. Kategorier av foretak etter størrelse mv.³

	Regnskapsdirektivet	Regnskapsloven	Utvalgets forslag
<i>Kategori</i>			
Store foretak	<p>Art. 3 nr. 4</p> <p>Foretak som på balansedagen overskrider to av følgende tre vilkår:</p> <p>a) Balansesum: over 20 millioner euro</p> <p>b) Nettoomsætning: over 40 millioner euro</p> <p>c) Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: over 250</p>	<p>§ 1-5</p> <p>1. allmennaksjeselskaper,</p> <p>2. regnskapspliktige hvis aksjer, andeler, grunnfondsbevis eller obligasjoner noteres på børs, autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, eller</p> <p>3. andre regnskapspliktige dersom det er fastsatt i forskrift gitt av departementet⁴</p>	<p>§ 1-5 fjerde ledd</p> <p>Regnskapspliktige som på balansedagen overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 160 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 320 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk</p>
Mellomstore foretak	<p>Art. 3 nr. 3</p> <p>Foretak som ikke er svært små eller små foretak, og som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a) Balansesum: 20 millioner euro</p> <p>b) Nettoomsætning: 40 millioner euro</p> <p>c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 250</p>	Ikke definert	<p>§ 1-5 tredje ledd</p> <p>Regnskapspliktige som ikke er mikroforetak eller små foretak og som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 160 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 320 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk</p>
Små foretak	<p>Artikkel 3 nr. 2</p> <p>Foretak som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a) Balansesum: 4-6 millioner euro</p> <p>b) Nettoomsætning: 8-12 millioner euro</p> <p>c) Gjennomsnittlig antall ansatte i</p>	<p>§ 1-6 første ledd</p> <p>Regnskapspliktige som ikke er store foretak etter § 1-5 og som på balansedagen ikke overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:</p> <p>1. salgsinntekt: 70 millioner kroner,</p> <p>2. balansesum: 35 millioner kroner,</p> <p>3. gjennomsnittlig antall ansatte i</p>	<p>§ 1-5 andre ledd</p> <p>Regnskapspliktige som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 35 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 70 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk</p>

³ Tabell 3.1. i NOU 2023: 15.

⁴ Det følger av årsregnskapsforskriften for banker mv. § 1-1 annet ledd at foretakene som omfattes av forskriften skal følge regnskapslovens regler for store foretak.

	løpet av regnskapsåret: 50	regnskapsåret: 50 årsverk.	
Mikroforetak	<p>Art. 3 nr. 1</p> <p>Foretak som på balansedagen ikke overskrider minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a) Balansesum: under 350 000 euro</p> <p>b) Nettoomsætning: under 700 000 euro</p> <p>c) Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: under 10</p>	Ikke definert	<p>§ 1-5 første ledd</p> <p>Regnskapspliktige som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 2,8 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 5,6 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 10 årsverk</p>
<i>Konsern</i>			
Store konsern	<p>Artikkel 3 nr. 7</p> <p>Konsern som består av morforetak og datterforetak som skal inngå i konsolideringen, og som på konsolidert grunnlag overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår på balansedagen for morforetaket:</p> <p>a) Balansesum: over 20 millioner euro</p> <p>b) Nettoomsætning: over 40 millioner euro</p> <p>c) Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: over 250</p>	Ikke definert	<p>§ 1-5 syvende ledd</p> <p>Konsern som på balansedagen overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 160 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 320 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk</p>
Mellomstore konsern	<p>Artikkel 3 nr. 6</p> <p>Konsern som ikke er små konsern, som består av morforetak og datterforetak som skal inngå i konsolideringen, og som på konsolidert grunnlag ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår på balansedagen for morforetaket:</p> <p>a. Balansesum: 20 millioner euro</p> <p>b. Nettoomsætning: 40 millioner euro</p>	Ikke definert	<p>§ 1-5 sjette ledd</p> <p>Konsern som ikke er små konsern og som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 160 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 320 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk</p>

	c. Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 250		
Små konsern	<p>Artikkel 3 nr. 5</p> <p>Konsern som består av morforetak og datterforetak som skal inngå i konsolideringen, og som på konsolidert grunnlag ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår på balansedagen for morforetaket:</p> <p>a) Balansesum: 4-6 millioner euro</p> <p>b) Nettoomsætning: 8-12 millioner euro</p> <p>c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 50</p>	Ikke en egen definisjon av små konsern, men det følger av § 1-6 fjerde ledd at morselskaper bare regnes som små foretak dersom vilkårene for små foretak er oppfylt for konsernet sett som en enhet.	<p>§ 1-5 femte ledd</p> <p>Konsern som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:</p> <p>a. Balansesum: 35 millioner kroner</p> <p>b. Salgsinntekter: 70 millioner kroner</p> <p>c. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk</p>
<i>Andre definisjoner</i>			
Foretak av allmenn interesse	<p>Artikkel 2 nr. 1</p> <p>a. Noterte foretak*</p> <p>b. Kredittinstitusjoner (banker og kredittforetak)</p> <p>c. Forsikringsforetak</p> <p>d. Andre utpekte foretak</p> <p>*Foretak som er underlagt selskapsretten i en EØS-stat og hvis omsettelige verdipapirer er opptatt til handel på et regulert marked i en EØS-stat.</p>	Ikke definert	<p>§ 1-6</p> <p>a. Noterte foretak</p> <p>b. Banker</p> <p>c. Kredittforetak</p> <p>d. Forsikringsforetak</p> <p>Som noterte foretak regnes regnskapspliktige som har utstedt omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på et regulert marked i en EØS-stat</p>

For å gjennomføre regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 8, foreslår utvalget at i konsern skal grensene for de tre vilkårene beregnes enten for konsernet sett som en enhet (konsolidert grunnlag), eller samlet for konsernet uten noen form for eliminering av konserninterne transaksjoner og mellomværende. Hvis beregningen gjøres samlet for konsernet uten elimineringer, skal grensene for balansesum og salgsinntekter økes med 20 prosent. Utvalget foreslår å videreføre kravet i regnskapsloven § 1-6 fjerde ledd om at morselskaper bare regnes som små foretak dersom vilkårene er oppfylt for konsernet sett som en enhet, og foreslår at dette også skal gjelde for kategorien mellomstore foretak

Utvalget foreslår, i tråd med gjeldende definisjon av små foretak i regnskapsloven, at gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret angis i årsverk. Utvalget foreslår videre en bestemmelse om forsinket overgang mellom foretakskategoriene i samsvar med regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 10, og å presisere at balansesummen er summen av alle eiendelspostene i tråd med regnskapsdirektivet artikkel 3 nr. 11. Utvalget foreslår å benytte medlemsstatsoppsjonen i artikkel 3 nr. 12 til å kreve at foretak der salgsinntekter ikke er relevant, skal anse inntekter fra andre kilder som salgsinntekt når det vurderer om terskelverdiene for salgsinntekt er overskredet.

Utvalget foreslår å innføre en definisjon av foretak av allmenn interesse i regnskapsloven, i tråd med regnskapsdirektivet artikkel 2 nr. 1. Etter utvalgets vurdering er dette nødvendig når definisjonen av store foretak i regnskapsloven endres. Samtidig legger en slik definisjon til rette for en opprydding i bestemmelser i regnskapsloven med forskrifter som gjelder for noterte foretak, banker, kredittforetak og forsikringsforetak. Utvalget foreslår at følgende regnskapspliktige skal regnes som foretak av allmenn interesse.

- a. noterte foretak
- b. banker
- c. kredittforetak
- d. forsikringsforetak

Utvalget foreslår at regnskapspliktige som har utstedt omsettelige verdipapirer som er opptatt til handel på et regulert marked i EØS skal defineres som noterte foretak. Etter forslaget inkluderer definisjonen av foretak av allmenn interesse alle typer foretak som er regnskapspliktige etter regnskapsloven, og ikke bare de som omfattes av regnskapsdirektivet artikkel 1.

4.2 Høringsinstansenes syn

Høringsinstansene som har uttalt seg om kategoriseringen av foretak og konsern etter størrelse, støtter utvalgets forslag om å gjennomføre direktivets definisjoner i regnskapsloven. Noen høringsinstanser foreslår likevel enkelte endringer sammenlignet med utvalgets forslag for å gjøre bestemmelsene mer tilgjengelige.

5 Forventet EØS-rett

5.1 Endringer som følger av CSRD

Definisjonene av foretak etter størrelse endres ikke med CSRD, men definisjonen av nettoomsetning i artikkel 2 nr. 5 endres ved at det legges til at:

- for forsikringsforetak skal nettoomsetning defineres i samsvar med forsikringsregnskapsdirektivet artikkel 25 og artikkel 66 nr. 2
- for kredittinstitusjoner skal nettoomsetning defineres i samsvar med bankregnskapsdirektivet artikkel 43 nr. 2 bokstav c
- for foretak etablert i tredjeland, jf. regnskapsdirektivet ny artikkel 40a nr. 1 betyr nettoomsetning inntektene slik de er definert av de regnskapsreglene som årsregnskapet er utarbeidet etter.

5.2 Kommisjonsdirektiv som endrer størrelsesgrensene i regnskapsdirektivet

For å ta hensyn til inflasjon skal EU-kommisjonen etter direktivet artikkel 3 nr. 13 minst hvert femte år vurdere, og når det er hensiktsmessig, endre terskelverdiene i artikkel 3 nr. 1 til 7 gjennom delegerte rettsakter. EU-kommisjonen fastsatte 17. oktober et kommisjonsdirektiv som endrer terskelverdiene, se tabell 4. Medlemstatene skal gjennomføre direktivendringene i nasjonal rett senest 12 måneder etter at kommisjonsdirektivet trer i kraft. Medlemsstatene skal gi endringene virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2024 eller senere, men kommisjonsdirektivet åpner for at endringene kan gjøres gjeldende for regnskapsåret 2023. Kommisjonsdirektivet er markert som EØS-relevant. Kommisjonsdirektivet vil tre i kraft dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har kommet med innvendinger innen to måneder etter at rettsakten ble vedtatt av Kommisjonen, jf. regnskapsdirektivet artikkel 49 nr. 5. Fristen kan forlenges med to måneder på Europaparlamentets eller Rådets initiativ.

Tabell 4. Endringer i terskelverdier for kategorisering av foretak i regnskapsdirektivet

	Regnskapsdirektivet (2013)	Endring fra 2024
Mikroforetak	Balansesum: 350 000 euro Nettoomsætning: 700 000 euro	Balansesum: 450 000 euro Nettoomsætning: 900 000 euro
Små foretak og konsern	Balansesum: 4–6 mill. euro Nettoomsætning: 8–12 mill. euro	Balansesum: 5–7,5 mill. euro Nettoomsætning: 10–15 mill. euro
Mellomstore (under terskler) og store foretak og konsern (over terskler)	Balansesum: 20 mill. euro Nettoomsætning: 40 mill. euro	Balansesum: 25 mill. euro Nettoomsætning: 50 mill. euro

6 Departementets foreløpige vurdering

Kommisjonsdirektivet vil tre i kraft dersom det ikke avvises av Europaparlamentet eller Rådet. Kommisjonsdirektivet vurderes som EØS-relevant og skal etter EØS-avtalen gjennomføres i norsk rett. Ved eventuell gjennomføring av direktivet i norsk rett må derfor den gjeldende definisjonen av små foretak i regnskapsloven endres. Videre må eventuelle nye definisjoner av foretak og konsern etter størrelse i regnskapsloven, slik Verdipapirlovutvalget i NOU 2023: 15 har foreslått å innføre, tilpasses de nye terskelverdiene som følger av kommisjonsdirektivet.

Regnskapsdirektivet setter følgende rammer for hvordan de nye terskelverdiene skal gjennomføres i regnskapsloven:

1. Det er i utgangspunktet ikke adgang til å sette terskelverdiene lavere eller høyere enn i direktivet, men for definisjonen av små foretak er det etter artikkel 3 nr. 2 åpnet for å sette terskelverdiene for balansesum og omsætning 50 pst. høyere enn utgangspunktet i direktivet.
2. Medlemsstater som ikke har innført euro som valuta, skal etter artikkel 3 nr. 9 benytte den offisielle valutakursen på tidspunktet direktivet som fastsetter terskelverdiene trådte i kraft, til å fastsette terskelverdiene i nasjonal valuta.

3. Ved omregning av terskelverdiene for mikroforetak, mellomstore foretak og store foretak i euro til nasjonal valuta, er det etter artikkel 3 nr. 9 annet ledd adgang til å justere beløpene opp eller ned med inntil 5 pst. for å få runde beløp.

Som nevnt i punkt 2 over er det vekslingskursen på datoen for ikrafttredelsen av direktivet som fastsetter terskelverdiene som skal benyttes ved omregning av terskelverdiene til norske kroner. Departementet forstår det slik at det dermed er vekslingskursen på ikrafttredelsestidspunktet for kommisjonsdirektivet som skal benyttes. Endringene i valutakursen fra ikrafttredelsestidspunktet for regnskapsdirektivet medfører at økningen i terskelverdiene blir betydelig større i Norge enn i land som benytter euro. Tabell 5 viser terskelverdiene i 2023-kroner og endringen fra terskelverdiene i 2013-kroner til 2023-kroner i prosent. I tabellen er det tatt utgangspunkt i vekslingskursen 10. oktober 2023 som var 11,4965. Terskelverdiene i kroner vil derfor kunne endres, avhengig av vekslingskursen når kommisjonsdirektivet eventuelt vil tre i kraft.

Tabell 5. Endringer i terskelverdier i kroner

	<i>2013-kroner</i>	<i>2023-kroner</i>	<i>Endring</i>
Mikroforetak	Balansesum: 2,75 mill. kr Nettoomsætning: 5,5 mill. kr	Balansesum: 5,175 mill. kr Nettoomsætning: 10,35 mill. kr	+88 %
Små foretak og konsern	Balansesum: 31,4–47,1 mill. kr Nettoomsætning: 62,8–94,2 mill. kr Regnskapsloven § 1-6: Balansesum: 35 mill. kr Salgsinntekt: 70 mill. kr	Balansesum: 57,5–86,25 mill. kr Nettoomsætning: 115–172,5 mill. kr	+83 %
Mellomstore (under terskler) og store foretak og konsern (over terskler)	Balansesum: 157,1 mill. kr Nettoomsætning: 314,2 mill. kr	Balansesum: 287,5 mill. kr Nettoomsætning: 575 mill. kr	+83 %

Som nevnt i punkt 3 over, kan terskelverdiene for mikroforetak, mellomstore foretak og store foretak i nasjonal valuta justeres opp eller ned med inntil 5 pst. etter omregning fra euro for å få runde beløp. Som nevnt i punkt 1 kan terskelverdiene for små foretak justeres opp med inntil 50 pst.

Departementet viser til at terskelverdien for små foretak i regnskapsloven i dag ligger i det nedre sjiktet av terskelverdiene som tillates etter gjeldende EØS-regler i regnskapsdirektivet. I lys av de store endringene som følger av valutakursendringene, bør terskelverdiene for små foretak etter departementets foreløpige vurdering settes til minimumsverdiene i kommisjonsdirektivet. Terskelverdiene bør etter departementets foreløpige vurdering likevel justeres noe opp for å få runde beløp, se tabell 6. Ved avrundingen bør 2:1-forholdet mellom nettoomsætning og balansesum i direktiv-

definisjonen beholdes i den norske lovbestemmelsen. De foreslåtte endringene i terskelverdiene for små foretak og konsern innebærer en økning på om lag 71 pst. sammenlignet med gjeldende terskelverdier i regnskapsloven § 1-6.

De øvrige direktivdefinisjonene av foretak og konsern kan etter direktivet artikkel 3 nr. 9 annet justeres opp eller ned med inntil 5 pst. for å få runde beløp. I lys av valutakurseffektene bør beløpene etter departementets foreløpige vurdering justeres *ned* for å få runde beløp. Som for små foretak bør 2:1-forholdet mellom nettoomsetning og balansesum i direktivdefinisjonene beholdes i de norske lovbestemmelsene.

Departementet viser til forslaget til regnskapsloven § 1-5 første til syvende ledd, se kapittel 8. Forslaget tar utgangspunkt i Verdipapirlovutvalgets forslag til regnskapsloven ny § 1-5 i NOU 2023: 15. Departementet vil ta stilling til utformingen av bestemmelsene om kategorier av foretak og konsern etter størrelse i lys av innspillene som har kommet i høringen av Verdipapirlovutvalgets utredning.

Tabell 6. Avrunding av terskelverdier

	<i>2023-kroner</i>	<i>Avrundet beløp</i>	<i>Avrunding</i>
Mikroforetak	Balansesum: 5,175 mill. kr Nettoomsetning: 10,35 mill. kr	Balansesum: 5 mill. kr Nettoomsetning: 10	-3,5 %
Små foretak og konsern	Balansesum: 57,5–86,25 mill. kr Nettoomsetning: 115–172,5 mill. kr	Balansesum: 60 mill. kr Nettoomsetning: 120 mill. kr	+4,3 %
Mellomstore (under terskler) og store foretak og konsern (over terskler)	Balansesum: 287,5 mill. kr Nettoomsetning: 575 mill. kr	Balansesum: 275 mill. kr Nettoomsetning: 550 mill. kr	-4,5 %

Departementet viser til at små foretak fra og med regnskapsåret 2017 ikke har hatt plikt om å utarbeide årsberetning, jf. regnskapsloven § 3-1 annet ledd. Regnskapsdirektivet er ikke til hinder for å pålegge små foretak å utarbeide årsberetning, jf. direktivet artikkel 19 nr. 3. Departementets foreløpige vurdering er at det ikke bør gjøres endringer iplikten til å utarbeide årsberetning selv om terskelverdien for små foretak endres, men vi ber om høringsinstansenes synspunkter på spørsmålet.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Av om lag 390 000 innsendte årsregnskap til Regnskapsregisteret for regnskapsåret 2021, var det for om lag 380 000 årsregnskap krysset av for at regnskapsreglene for små foretak ble fulgt. Departementet har på nåværende tidspunkt ikke kunnet fastslå hvor mange flere foretak som vil defineres som små etter de nye terskelverdiene,

sammenlignet med dagens definisjon av små foretak i regnskapsloven. En analyse utført for EU-kommisjonen i forbindelse med kommisjonsdirektivet anslår at minst 6 pst. av europeiske foretak med begrenset ansvar vil få lempeligere rapporteringsforpliktelser som følge av endringene i terskelverdiene.⁵

Økningen i terskelverdiene for små foretak og konsern innebærer at flere regnskapspliktige vil kunne benytte de forenklete reglene som i dag gjelder for små foretak i regnskapsloven. Det vil innebære forenklinger og besparelser for de regnskapspliktige det gjelder. For brukerne av regnskapsinformasjonen vil endringene kunne medføre redusert tilgang på informasjon fra de regnskapspliktige det gjelder.

Regnskapslovens definisjon av små foretak er tatt inn i definisjonen av større virksomheter i åpenhetsloven § 3. Ettersom definisjonen er tatt inn direkte i lovbestemmelsen, påvirkes ikke åpenhetslovens virkeområde av eventuelle endringer i definisjonen av små foretak i regnskapsloven.

Siden de øvrige definisjonene av foretak og konsern etter størrelse ikke er gjennomført i regnskapsloven, påvirker endringene i disse terskelverdiene ikke virkeområdet for gjeldende regler i regnskapsloven. Endringene i terskelverdiene for store foretak påvirker imidlertid virkeområdet for nye regler om bærekraftsrapportering (CSRD), som Verdipapirlovutvalget i NOU 2023: 15 har foreslått skal fases inn for norske foretak fra regnskapsåret 2024 i takt med innfasingen av de nye reglene i EU, se [NOU 2023: 15 kapittel 3.2.3.2](#). Endringene påvirker også virkeområdet for rapporteringsplikten etter taksonomiforordningen⁶, som følger av virkeområdet for reglene om bærekraftsrapportering. Utvalgets flertall har foreslått at kravene til bærekraftsrapportering skal gjelde for foretakstypene som er omfattet av regnskapsdirektivet, og ikke alle regnskapspliktige etter regnskapsloven, se [NOU 2023: 15 kapittel 3.2.3.3](#). Utvalget har foreslått følgende innfasing av de nye reglene:

Fra regnskapsåret 2024:

- i. Store foretak av allmenn interesse som har flere enn 500 ansatte

Fra regnskapsåret 2025:

- ii. Andre store foretak enn de som er nevnt under punkt i og iv.

Fra regnskapsåret 2026:

- iii. Små og mellomstore foretak som er notert på et regulert marked i EØS og som ikke er mikroforetak⁷
- iv. Store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak, egenforsikringsforetak (captive) eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring

⁵ Se «Explanatory Memorandum» til kommisjonsdirektivet.

⁶ Taksonomiforordningen gjelder som norsk lov etter lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer § 3.

⁷ Små og mellomstore noterte foretak kan frem til regnskapsår som starter før 1. januar 2028 likevel velge å ikke ta inn bærekraftsrapportering i årsberetningen, det vil si regnskapsåret 2027 for de som ikke har avvikende regnskapsår. Foretaket skal i så fall gi en kort erklæring i årsberetningen om hvorfor bærekraftsrapporteringen ikke ble gitt.

Verdipapirlovutvalget anslår i NOU 2023: 15 at om lag 50 foretak omfattes av plikten til å utarbeide bærekraftsrapportering fra regnskapsåret 2024. Departementet legger til grunn at så godt som alle disse foretakene også vil være store foretak etter økningen i terskelverdiene, slik at endringene ikke påvirker deres rapporteringsplikt.

Utvalget anslår at om lag 1 950 foretak omfattes av de nye reglene om bærekraftsrapportering fra regnskapsåret 2025 gjennom å være store foretak. Økningen i terskelverdiene for store foretak innebærer at færre norske foretak vil defineres som store etter direktivdefinisjonen, og dermed omfattes av de nye EØS-reglene om bærekraftsrapportering som følger av CSRD. Departementet har på nåværende tidspunkt ikke kunnet fastslå hvor mange foretak det dreier seg om. Noterte foretak som er definert som store etter gjeldende EØS-regler, men som defineres som mellomstore med de nye terskelverdiene, vil fortsatt bli underlagt krav om bærekraftsrapportering, men først fra regnskapsåret 2026.

Utvalget anslår at om lag 70 foretak omfattes av de nye reglene fra regnskapsåret 2026 gjennom å være noterte små og mellomstore foretak. Disse foretakenes rapporteringsplikt påvirkes i utgangspunktet ikke av endringene, med mindre det er noterte små foretak som faller innenfor de nye terskelverdiene for mikroforetak, som ikke skal pålegges rapporteringsplikt etter direktivet. Etter departementets vurdering er terskelverdiene for mikroforetak så lave, også etter endringene som følger av kommisjonsdirektivet, at det sannsynligvis vil være få eller ingen noterte foretak som er mikroforetak.

Økningen i terskelverdiene for store foretak og konsern vil innebære besparelser for foretakene som ikke lenger vil bli omfattet av plikten om å utarbeide bærekraftsrapportering, eller som først må rapportere fra regnskapsåret 2026. Endringene innebærer samtidig at interessentenes tilgang til bærekraftsinformasjon fra foretakene det gjelder må forventes å bli redusert sammenliknet med hva den ville blitt om terskelverdiene for store foretak forble uendret.

8 Utkast til lovbestemmelser

8.1 Forholdet til Verdipapirlovutvalgets forslag til endringer

Verdipapirlovutvalget har i NOU 2023: 15 foreslått å erstatte regnskapslovens bestemmelser om små foretak og store foretak i §§ 1-5 og 1-6 med [en ny bestemmelse i § 1-5](#) som innfører definisjonene fra regnskapsdirektivet. Departementets utkast til lovbestemmelser i kapittel 8.2 erstatter utvalgets forslag til § 1-5 første til syvende ledd. Endringene fra utvalgets forslag er markert i kursiv.

Departementet vil ta stilling til den endelige utformingen av bestemmelsene om kategorier av foretak og konsern etter størrelse i lys av innspillene som har kommet i høringen av Verdipapirlovutvalgets utredning.

8.2 Utkast til lovendringer

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-5 første til syvende ledd skal lyde:

§ 1-5. Kategorier av foretak og konserner

(1) Som mikroforetak regnes regnskapspliktige som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *5 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *10 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 10 årsverk

(2) Som små foretak regnes regnskapspliktige som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *60 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *120 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

(3) Som mellomstore foretak regnes regnskapspliktige som ikke er små foretak, herunder mikroforetak, og som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *275 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *550 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk

(4) Som store foretak regnes regnskapspliktige som på balansedagen overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *275 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *550 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk

(5) Som små konsern regnes konsern som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *60 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *120 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

(6) Som mellomstore konsern regnes konsern som ikke er små konsern og som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *275 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *550 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk

(7) Som store konsern regnes konsern som på balansedagen overskrider grensene for minst to av følgende tre vilkår:

- a. balansesum: *275 millioner kroner*
- b. salgsinntekter: *550 millioner kroner*
- c. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 250 årsverk

9 Vedlegg. Kommisjonsdirektiv som endrer regnskapsdirektivet

Brussels, 17.10.2023
C(2023) 7020 final

COMMISSION DELEGATED DIRECTIVE (EU) .../...

of 17.10.2023

amending Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council as regards the adjustments of the size criteria for micro, small, medium-sized and large undertakings or groups

(Text with EEA relevance)

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. CONTEXT OF THE DELEGATED ACT

In its Communication on ‘Long-term competitiveness of the EU: looking beyond 2030’¹, the Commission has stressed the importance of a regulatory system that ensures that objectives are reached at minimum costs. It has committed therefore to a fresh push to rationalise and simplify reporting requirements, with the ultimate aim to reduce such burdens by 25%, without undermining the related policy objectives.

Reporting requirements play a key role in ensuring correct enforcement and proper monitoring of legislation. Their costs are overall largely offset by the benefit they bring, in particular in monitoring and ensuring compliance with key policy measures. Reporting requirements can however also impose disproportionate burdens on stakeholders, particularly affecting SMEs and micro-companies. Their cumulation over time can result in redundant, duplicating or obsolete obligations, inefficient frequency and timing, or inadequate methods of collection.

Streamlining reporting obligations and reducing administrative burdens is therefore a priority. In this context, the proposal will rationalise reporting obligations by making full use of the empowerment given to the Commission in Article 3(13) of Directive 2013/34/EU² (the Accounting Directive) to adjust size criteria applicable to the definition micro, small, medium-sized and large undertakings or groups the Accounting Directive for the effects of inflation³.

The Accounting Directive provides the legal framework for the preparation, presentation, publication, and audit of individual and consolidated annual financial statements for undertakings established in the European Union.

The Accounting Directive lays down presentation, publication and audit requirements based on size categories and types of undertakings. For example, the Accounting Directive requires that the annual financial statements of all public interest entities as well as medium and large undertakings are audited. But it does not require an audit of the annual financial statements of small undertakings (although it allows Member States to require an audit after considering the specific conditions and needs of small companies and the users of their financial statements).

The classification of undertakings or groups into “micro”, “small”, “medium”, or “large” undertaking or group is based on meeting two out of three size criteria: two monetary size criteria, the “balance sheet total” and “net turnover”, and the average number of employees.

Article 3(13) of the Accounting Directive requires the Commission to review the monetary size criteria every five years and, where appropriate, adjust the size criteria, for the effects of

¹ COM(2023)168.

² Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC (OJ L 182, 29.6.2013, p. 19).

³ This proposal concerns only the company definition of the Accounting Directive and is aimed at protecting the interests of investors and creditors in a limited liability company and facilitate cross border establishment and investment. It defines both SMEs, large companies and groups. It is different from the SME definition specified in Recommendation 2003/361, which targets wider policy purposes than accounting and financial services legislation. The benefits of also reviewing the SME definition in Recommendation 2003/361 will be further assessed separately, as announced in the SME Relief Communication [add reference once adopted].

inflation by virtue of a delegated act (Art. 49). Adjustments to the monetary size criteria aim to maintain the status quo, i.e. to avoid a situation where due to inflation, micro- and small companies in particular would become unwittingly subject to the more demanding requirements applicable to larger companies.

The monetary size criteria of the Accounting Directive have been revised regularly since the Council Directives 78/660/EEC was first adopted in 1978. The revisions have reflected inflation over the years and sometimes gone beyond that.

The Commission last reviewed the thresholds in the context of the Commission’s 2021 Report on certain review clauses in corporate reporting legislation⁴ (considering data from January 2013 to December 2019) and concluded that thresholds did not need to be revised at the time.

In view of the significant inflation trend during 2021 and 2022, it was decided to review the monetary size criteria for determining the size category of a company to account for the impact of inflation.

Geographical area

The Directive denominates the company size criteria in euro. The **euro area** (Austria, Belgium, Croatia, Cyprus, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, the Netherlands, Portugal, Slovakia, Slovenia and Spain) accounts for 75% of EU companies.

As regards Member States **outside the euro area** (Bulgaria, Czech Republic, Denmark, Hungary, Poland, Romania and Sweden), these would have to adjust national company size criteria depending on the exchange rates of their respective currencies when transposing into national law the Directive criteria expressed in euro.

As regards countries that belong to the European Economic Area (Norway, Iceland and Liechtenstein), these would normally also have to consider adjusting their national company size criteria.

Inflation

Over a period of 10 years from 1 January 2013 to 31 March 2023, the cumulated inflation reached 24.3% in the euro area and 27.2% for the EU27.⁵

Adjusting size criteria

In the light of that, it is appropriate that the size criteria be adjusted by 25% to account for inflation would be as follows (before rounding up):

SME threshold in the Accounting Directive, current and adjusted for 25% inflation

			Balance sheet		Net turnover
Micro	Current		350 000		700 000
	Adjusted		437 500		875 000

⁴ COM/2021/199 final.

⁵ Source: Eurostat, all items, Harmonised index of consumer prices (HICP), monthly index - 2015 base 100, (online data code: PRC_HICP_MIDX).

Small (lower end)	Current		4 000 000		8 000 000
	Adjusted		5 000 000		10 000 000
Small (higher end)	Current		6 000 000		12 000 000
	Adjusted		7 500 000		15 000 000
Medium / Large	Current		20 000 000		40 000 000
	Adjusted		25 000 000		50 000 000

Source: European Commission (DG FISMA)

Some rounding seems necessary to ensure, simple and meaningful size criteria for companies. Rounding should maintain the multiplying factor of 2 introduced by the legislator on net turnover versus the total balance sheet. Rounding up should be adapted for each size criterion to ensure meaningful results, in order to faithfully reflect inflation with significant rounding up.

The following rules for rounding are applied: (i) micro size criteria, to the next 25 000 with the exception of net turnover, to keep the relation net turnover equals twice the balance sheet total, (ii) small, to the next 100 000, (iii) medium/large, to the next 500 000.

The table below shows how inflation adjustment as at March 2023 could result in rounded size criteria, showing absolute values and percentage increase in current size criteria:

SME threshold in the Accounting Directive, current and adjusted for 25% inflation and rounding up

			Balance sheet		Net turnover
Micro	Current		350 000		700 000
	Adjusted		450 000		900 000
	Increase		28.6%		28.6%
Small (lower end)	Current		4 000 000		8 000 000
	Adjusted		5 000 000		10 000 000
	Increase		25.0%		25.0%
Small (higher end)	Current		6 000 000		12 000 000
	Adjusted		7 500 000		15 000 000
	Increase		25.0%		25.0%

Medium / Large	Current		20 000 000	40 000 000
	Adjusted		25 000 000	50 000 000
	Increase		25.0%	25.0%

Source: European Commission (DG FISMA)

As shown above, rounding results in size criteria increased by 25.0% to 28.6%. This is very close to intended inflation rate and consistent for each size criterion. The above size criteria are therefore used as a sound basis for analysing impacts.

Analysis of impacts in the EU27

The analysis of impacts focuses on the obligations of Member States and their impacts on companies in the EU27. The analysis was conducted per Member State, by applying inflation of 25.0% to the current national criteria and rounding rules in each Member State. It was considered that all Member States would adjust their size-criteria despite the leeway they would be offered, thus giving the higher bound of impacts.

The Commission ran a model for estimation of the number of limited liability companies (LLCs) in the Bureau Van Dijk ORBIS database⁶ that would benefit from an update of the thresholds of the Accounting Directive as they would see an alleviation of their reporting and audit obligations.⁷ The analysis is based on active LLCs with financial data for the two monetary size criteria (balance sheet total and net turnover) and non-financial data for the average number of employees during the financial year.

Number of companies that will benefit from an update of the size thresholds in the Accounting Directive				
Categories of companies by size	Current thresholds	New thresholds	How many companies will have an alleviation of reporting requirements as a result of the thresholds update	
	Number of companies	Number of companies	Number of companies	Percent
	(1)	(2)	(3)=(2)-(1) for micro companies, and (3)=(1)-(2) for the rest	(4)=(3)/(1)*100
Micro	5,578,689	5,827,944	249,255	4.5%
Small (lower end)	1,336,249	1,204,003	132,246	9.9%
Small (higher end)	150,663	121,052	29,611	19.7%
Medium	145,563	130,626	14,937	10.3%
Large	82,986	71,372	11,614	14.0%
Number of limited liability companies with financial data	7,294,150		437,663	6.0%
Number of limited liability companies without financial data	11,589,670		695,402	
Total number of limited liability companies	18,883,820		1,133,065	

Source: European Commission (DG FISMA), based on BvD ORBIS database, Downloaded in August 2023

The number of companies identified using the above criteria for the analysis (i.e. active LLCs with available financial and non-financial data) is around 7.3 million out of total number of LLC of around 18.9 million in the BvD ORBIS database. The estimated number of LLCs that would see an alleviation of their reporting and audit obligations is 6.0%.

⁶ The Bureau Van Dijk Orbis database contains information for more than 450 million enterprises worldwide and detailed financial data for about 45 million enterprises or about 10% of all companies. Most of the enterprises with available financial data are located in Europe.

⁷ For previous analysis and the development of a methodology for estimating the number of companies according to the Accounting Directive size thresholds based on firm-level data and the BvD ORBIS database, see: [Study on the accounting regime of limited liability micro companies by CEPS in June 2019](#).

This figure represents the lower bound for the number of LLCs that would benefit from an alleviated reporting framework as a large proportion of LLCs could not be identified due to incomplete data in the BvD ORBIS database on the size criteria. Therefore, the actual number of benefiting companies could be expected to be larger than the estimated 437 663 LLCs. Applying the same percentage (6.0%) to the number of companies for which there is no available financial data in the BvD ORBIS database result in the following figure for the number of LLC that would benefit from the alleviation of the framework: 1 133 065 LLCs.⁸

Conclusion

In view of the inflation trend in the euro area in recent years, especially in the last two years, the Commission considers it necessary to amend the size criteria in the Accounting Directive by 25% to adjust for the effects of inflation. This increase in the size criteria will not only reduce the scope of application of the presentation, audit, and publication requirements for financial statements set out in the Accounting Directive. But it would also reduce the scope of application of the sustainability reporting requirements under the Accounting Directive as amended by Directive (EU) 2022/2464 (CSRD)⁹, – and, consequently, under Article 8 of Regulation (EU) 2020/852 (Taxonomy Regulation)¹⁰ – for large undertakings, small and medium-sized undertakings that are listed, and large groups. The impact of reducing the undertakings in scope of the CSRD consist of one-off cost savings of an estimated EUR 150 million and recurring annual costs of an estimated EUR 700 million.¹¹

Regarding Explanatory Documents

In accordance with the Joint Political Declaration of 28 September 2011 of Member States and the Commission on explanatory documents¹², Member States have undertaken to accompany, in justified cases, the notification of their transposition measures with one or more documents explaining the relationship between the components of a directive and the corresponding parts of national transposition instruments. As the adjustments to the size criteria for micro, small and medium-sized undertakings only relate to the figures of the total balance sheet and the net turnover in Art. 3 in paragraphs (1), (2), (3), (4), (5), (6) and (7), and are therefore self-explanatory, there is no need for the Member States to provide further explanatory documents.

⁸ This estimation does not take into account the fact that most of the companies for which there is no available financial and non-financial data in the ORBIS database are likely to be small or medium-sized.

⁹ Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting (OJ L322, 16.12.2022, p. 15).

¹⁰ Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment and amending Regulation (EU) 2019/2088 (OJ L 198, 22.6.2020, p. 13).

¹¹ These estimations are based on the CSRD impact assessment and the cost benefit analysis of the first set of draft European Sustainability Reporting Standards (ESRS) that EFRAG submitted to the European Commission. The Commission has simplified ESRS, reduced disclosure requirements and phased in several disclosure requirements. This has reduced the cost for applying ESRS and hence the potential cost savings will be lower.

¹² OJ C 369, 17.12.2011, p. 14.

2. CONSULTATIONS PRIOR TO THE ADOPTION OF THE ACT

According to Article 49(3a) of the Accounting Directive, the Commission has to consult an Expert Group before adoption.

On 27 July 2023, this draft Commission Delegated Directive was presented to the Expert Group of the European Securities Committee (E02553) at its meeting. The experts were consulted to give comments to that draft delegated act.

Most of the experts welcomed Commission's initiative on adjusting the size criteria for micro, small, medium-sized and large undertakings or groups for inflation in the Accounting Directive and supported the assessment for an urgent need of action.

Some experts pointed out, whether there is a need to specify an application date and, if so, from which financial year the new size criteria should apply for the first time in order to ensure a level playing field in the Union.

The Commission made some changes to the draft delegated act in response to the comments made by the members of the expert group.

The public was also consulted during a 3-week public consultation that was published on 13 September 2023 on the EU Have your say portal in line with the Better Regulation guidelines. The consultation was open to all. The number of responses received was 64.

The majority of respondents supported the Commission proposal. However, some were in favour of a higher adjustment percentage, which should already consider the inflation expectation or called for the introduction of an automatic adjustment above a certain inflation threshold. Other respondents called for an adjustment of the average number of employees criterion, especially for the definition of large companies or groups, which should be 500 or more employees instead of the current 250 employees. Few respondents asked the Commission that the adjustments could already be applied for financial years starting on or after 1 January 2023.

Several respondents opposed the adjustment of the SME size criterion as it would weaken the ambition of the CSRD, especially regarding the new threshold for large companies, which would reduce the number of companies in scope of the CSRD.

After assessing the responses, it has been concluded to give Member States the option to allow companies to apply the adjusted size criteria already for financial year beginning on or after 1 January 2023.

3. LEGAL ELEMENTS OF THE DELEGATED ACT

This delegated act is based on Article 3(13) of the Accounting Directive. It amends the monetary thresholds for the categorisation of companies referred to in Article 3(1) to (7) taking into account the inflation as published in the Official Journal of the European Union. Member States are to apply these new thresholds at the latest from financial year 2024, with the possibility to opt for early application for financial year 2023.

COMMISSION DELEGATED DIRECTIVE (EU) .../...

of 17.10.2023

amending Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council as regards the adjustments of the size criteria for micro, small, medium-sized and large undertakings or groups

(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Directive 2013/34/EU on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC¹³, and in particular Article 3(13) thereof,

Whereas:

- (1) Reporting requirements in the field of accounting pursue various objectives. They do not merely provide information for investors in capital markets but also give an account of past transactions and enhance corporate governance. It is important to streamline those requirements to ensure that they fulfil the purposes for which they were intended and to limit the administrative burden.
- (2) In view of the significant inflation during 2021 and 2022, the monetary size criteria for determining the size category of a company to account for the impact of inflation were reviewed.
- (3) According to Eurostat data, over a period of around 10 years from 1 January 2013 to 31 March 2023, the cumulated inflation reached 24.3% in the euro area and 27.2% in the whole Union.
- (4) Therefore, the Commission considers it necessary to adjust and round up the thresholds referred to in Article 3(1) to (7) of Directive 2013/34/EU by 25% for inflation.
- (5) Directive 2013/34/EU should therefore be amended accordingly.
- (6) To enable undertakings or groups to benefit from the adjusted thresholds as soon as possible, the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive should apply at the latest for financial years beginning on or after 1 January 2024. Member States may allow undertakings to apply those provisions for financial year beginning on or after 1 January 2023.
- (7) The Commission has consulted the Expert Group of the European Securities Committee in accordance with Article 49(3a) of Directive 2013/34/EU,

¹³ OJ L 182, 29.6.2013, p. 19.

HAS ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Article 1

Amendments to Directive 2013/34/EU

Article 3 of Directive 2013/34/EU is amended as follows:

- (1) in paragraph 1, points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 450 000;
 - (b) net turnover: EUR 900 000;’
- (2) paragraph 2 is amended as follows:
 - (a) points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 5 000 000;
 - (b) net turnover: EUR 10 000 000;’
 - (b) the second subparagraph is replaced by the following
‘Member States may define thresholds exceeding the thresholds in points (a) and (b) of the first subparagraph. However, the thresholds shall not exceed EUR 7 500 000 for the balance sheet total and EUR 15 000 000 for the net turnover.’;
- (3) in paragraph 3, points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 25 000 000;
 - (b) net turnover: EUR 50 000 000;’
- (4) in paragraph 4, points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 25 000 000;
 - (b) net turnover: EUR 50 000 000;’
- (5) paragraph 5 is amended as follows:
 - (a) points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 5 000 000;
 - (b) net turnover: EUR 10 000 000;’
 - (b) the second subparagraph is replaced by the following:
‘Member States may define thresholds exceeding the thresholds in points (a) and (b) of the first subparagraph. However, the thresholds shall not exceed EUR 7 500 000 for the balance sheet total and EUR 15 000 000 for the net turnover.’;
- (6) in paragraph 6, points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 25 000 000;
 - (b) net turnover: EUR 50 000 000;’
- (7) in paragraph 7, points (a) and (b) are replaced by the following:
 - ‘(a) balance sheet total: EUR 25 000 000;

(b) net turnover: EUR 50 000 000;’.

Article 2

Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by ... [*PO: Please insert the date = 12 months after the date of entry into force of this Directive*] at the latest. They shall forthwith communicate to the Commission the text of those provisions.

They shall apply those provisions for financial years beginning on or after 1 January 2024.

By way of derogation from the second subparagraph, Member States may allow undertakings to apply those provisions for financial year beginning on or after 1 January 2023.

When Member States adopt those provisions, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. Member States shall determine how such reference is to be made.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 3

Entry into force

This Directive shall enter into force on the third day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Article 4

Addressees

This Directive is addressed to the Member States.

Done at Brussels, 17.10.2023

For the Commission
The President
Ursula VON DER LEYEN